

Lumbaalpunctie

Neurologie

Regionaal ziekenhuis
Heilig Hart Leuven

IN DEZE BROCHURE

1 Wat is een lumbaalpunctie?	4
2 Informatie over het onderzoek	4
2.1 Voorbereiding van het onderzoek	4
2.2 Het onderzoek	5
2.3 Na het onderzoek	5
2.4 Uitslag van het onderzoek	6
3 Mogelijke klachten of bijwerkingen	6
3.1 Hoofdpijn	6
3.2 Wanneer contact opnemen?	7
3.3 Andere klachten	7
4 Risico's	7
5 Geïnformeerde toestemming lumbaalpunctie	8

1 WAT IS EEN LUMBAALPUNCTIE?

In overleg met jou en je behandelend arts is besloten een lumbaalpunctie (ruggenprik) uit te voeren.

Bij dit onderzoek wordt een kleine hoeveelheid hersenvocht afgenomen via een prik in de onderrug.

Het hersenvocht (liquor) wordt daarna in het laboratorium onderzocht, bijvoorbeeld op samenstelling en helderheid. De resultaten helpen bij het stellen van een diagnose of het opvolgen van een bestaande aandoening.

Een lumbaalpunctie lijkt enigszins op de techniek van een epidurale verdoving, maar dient een ander doel.

Als je na het lezen van deze brochure nog vragen hebt, bespreek ze gerust met de arts of verpleegkundige.

2 INFORMATIE OVER HET ONDERZOEK

2.1 Voorbereiding van het onderzoek

Er zijn geen speciale voorbereidingen nodig. Je kan voor het onderzoek gewoon eten en drinken.

Indien je bloedverdunnende medicatie neemt, dien je dit wel te melden aan de arts. In onderling overleg wordt gekeken of deze middelen voor de ruggenprik gestaakt kunnen worden. Je mag niet zonder overleg met deze middelen stoppen.

Je krijgt van de verpleegkundige een operatieschortje om je eigen kleding te beschermen en de rug vrij te maken voor het onderzoek. De verpleegkundige zal een katheter plaatsen in je arm om een infuus te voorzien.

Een bloedstaal kan voor of na het onderzoek afgenomen worden.

2.2 Het onderzoek

Meestal zit je rechtop, op de rand van het bed met je voeten op een voetbankje of soms op je zij in bed.

De neuroloog tast de wervelkolom af en maakt de huid op de 'prikplaats' schoon. Er wordt geprikt in het onderste gedeelte van de rug. De arts zal je vragen om de rug zoveel mogelijk te krommen. Je brengt dan het hoofd richting knieën en krijgt een kussen om te steunen tegen je buik.

Soms wordt er een plaatselijke verdoving gegeven. Die gebeurt eveneens via een prik in de huid. Vervolgens prikt de arts met een dunne naald door de huid tussen de wervels en neemt het hersenvocht af. Een prik is nooit helemaal pijnloos. Door een goede houding aan te nemen, vergroot de kans dat de naald meteen goed zit en dat je geen extra pijn ervaart. Wanneer voldoende hersenvocht is afgenomen, wordt de naald verwijderd en wordt op de prikplaats een pleister geplakt.

2.2.1 Duur van het onderzoek

De ruggenprik duurt ongeveer vijftien minuten.

2.3 Na het onderzoek

Na het onderzoek lig je best gedurende twee uur volledig plat. Na deze twee uur kan je het hoofdeinde van je bed verhogen tot 30°.

Indien je geen klachten hebt, dan kan je na vier

uur uit bed komen om, samen met iemand van het verpleegteam, na te gaan of je je verder goed kan bewegen. Hier zouden geen problemen mogen optreden.

Nog enkele belangrijke adviezen:

- Drink regelmatig en voldoende. Cafeïne-dranken zijn aanbevolen zoals cola en koffie.
- Na het onderzoek kan je het best een paar dagen rustig aan doen naargelang de klachten. Dit betekent dat je zware inspanningen moet vermijden en niet te veel mag bukken of tillen.

2.4 Uitslag van het onderzoek

Afhankelijk van de reden van het onderzoek duurt het ongeveer enkele dagen tot weken voordat alle uitslagen bekend zijn.

Na afloop van de ruggenprik wordt met jou afgesproken hoe je de uitslag zal ontvangen.

3 MOGELIJKE KLACHTEN OF BIJWERKINGEN

3.1 Hoofdpijn

Na een ruggenprik kan je hoofdpijn en/of misselijkheid krijgen, die vaak verdwijnt bij neerliggen.

Deze klacht komt vaker voor bij jongere mensen en is meestal tijdelijk.

Advies:

- drink voldoende (eventueel cafeïnedranken)

- neem rust
- je mag paracetamol innemen

Merk je dat de hoofdpijn verdwijnt in liggende houding en terugkomt bij rechtstaan, dan is dit typisch voor post-punctie hoofdpijn.

3.2 Wanneer contact opnemen?

Contacteer de arts wanneer:

- de hoofdpijn langer dan drie dagen aanhoudt
- je tekenen hebt van koorts
- je nieuwe of verergerende klachten hebt

3.3 Andere klachten

Lichte napijn of nabloeden op de prikplaats kan voorkomen en is meestal onschuldig

4 RISICO'S

Een lumbaalpunctie wordt uitgevoerd in een gebied waar geen ruggenmerg meer zit en de zenuwen door hersenvloeistof worden beschermd.

Het onderzoek is daarom in principe veilig.

Zoals bij elke medische ingreep kunnen zeldzame complicaties optreden, maar de kans hierop is klein.

GEÏNFORMEERDE TOESTEMMING

LUMBAALPUNCTIE

Klever patient

Overhandigd op: ... / ... /20...

Ik, ondergetekende ,
verklaar

- De brochure van lumbaalpunctie gelezen te hebben.
- De informatie over het onderzoek begrepen te hebben.
- Volledig zijn ingelicht over het onderzoek en mogelijke complicaties.
- Dat hij/zij de mondelinge en schriftelijke uitleg voldoende begrepen heeft en de kans kreeg om bijkomende vragen te stellen.
- De uitdrukkelijke toestemming te geven voor de uitvoering van het onderzoek lumbaalpunctie.

Handtekening:

Datum:

NOTITIES

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Deze publicatie is een uitgave van de dienst(en) Neurologie, Spoedgevallen, in samenwerking met de dienst Communicatie van het Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart Leuven.

- Versienummer: HHL-00075-NL
- Datum van laatste aanpassing: 06-01-2026
- Auteur: Hilde Quintens
- Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd en/of verspreid zonder schriftelijke toestemming van de eigenaar, aan te vragen via communicatie@hhleuven.be.

Aarzel niet er ons op te wijzen indien er belangrijke tekortkomingen zijn in deze informatiebrochure of indien er onduidelijke paragrafen zijn.

Heb je na het lezen van deze folder nog vragen,
stel ze dan gerust aan je behandelend arts of een
verpleegkundige.

Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart Leuven
Naamsestraat 105 - 3000 Leuven
www.hhleuven.be